

K 7/M 42



120000868388



ИЗЛОЖБА
НА
РУМЪНСКА
ЖИВОПИС И
ГРАФИКА

МАЙ 1968 — РУСЕ

~~K 73(2)~~

K $\frac{7}{2142}$

ОКРЪЖЕН И ГРАДСКИ СЪВЕТИ
ЗА ИЗКУСТВО И КУЛТУРА — РУСЕ
ХУДОЖЕСТВЕНА ГАЛЕРИЯ

ИЗЛОЖБА НА РОМЪНСКА
ЖИВОПИС И ГРАФИКА

9. V. — 9. VI. 1968 г.

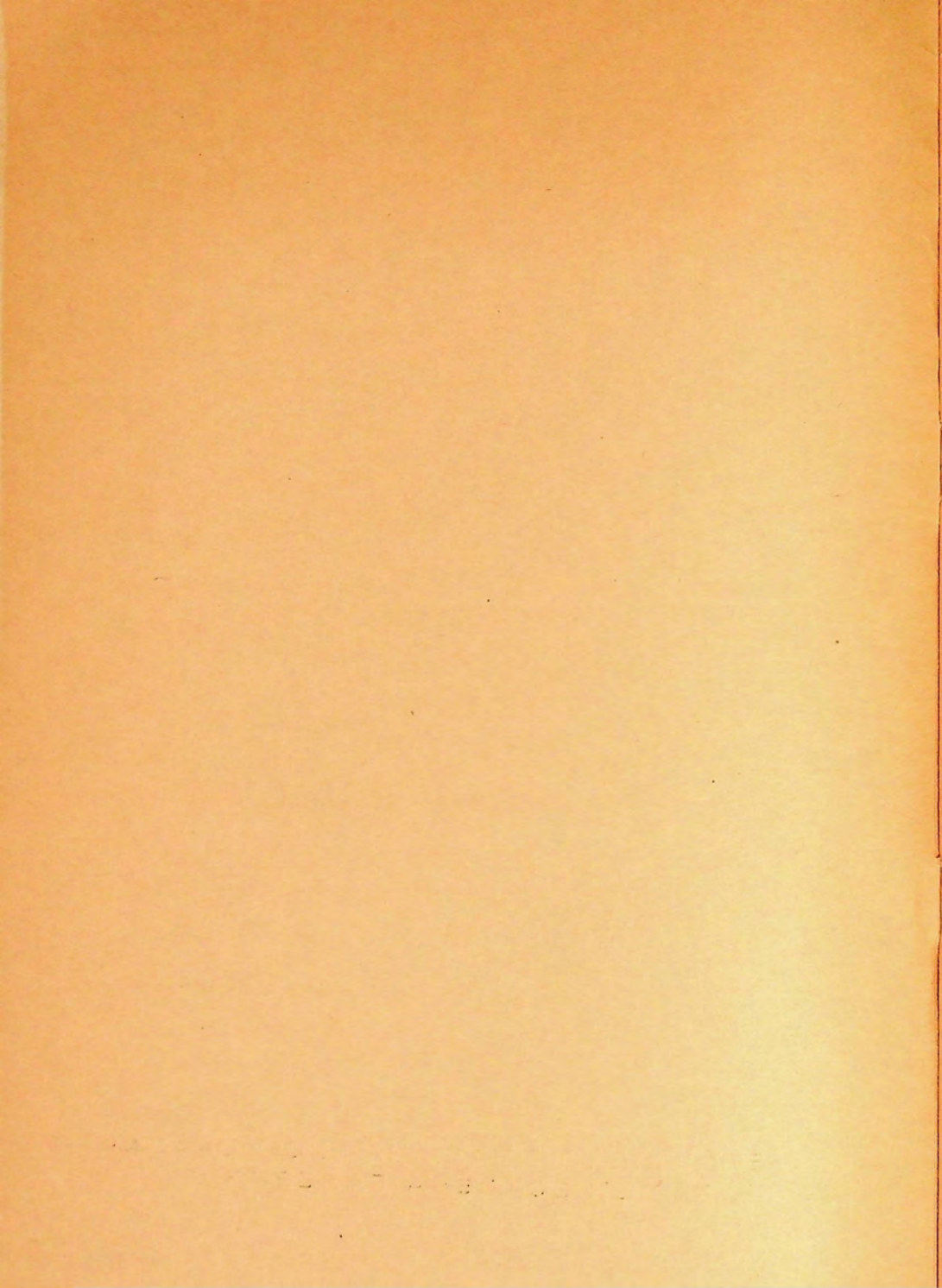
Регионална библиотека
"Любен Каравелов"



120000868388

В ИЗЛОЖБЕНИТЕ ЗАЛИ НА РУСЕНСКАТА
ХУДОЖЕСТВЕНА ГАЛЕРИЯ

447490



ИЗЛОЖБА ПОСВЕТЕНА НА ДРУЖБАТА

Настоящата изложба няма изцяло ретроспективен характер, нито пък си поставя задачата да даде изчерпателна представа за облика на съвременната румънска артистична проява. Целта на тази изложба е по-скромна — на русенската публика се предлага един представителен подбор от творби на художници, които принадлежат на разни поколения.

Говорейки за съвременното румънско изкуство, би било полезно да си спомним, че то разполага със свой традиционен фонд, стар и богат, и че в крак с целия революционен процес в преобразуването на нашето общество, то непрекъснато се развива и с динамичния си образ играе важна роля в стимулативните връзки със световния художествен живот.

От особено значение за нашата художествена действителност е голямата поука, предложена от класиците на румънското изкуство от XIX и XX век. Асимилирайки новаторските опити от артистичните центрове на запада, художници като Николае Григореску (1838—1907), Ион Андreesку (1850—1882) Штефан Лукиан (1868—1916), Георге Петрашку (1872—1949), Теодор Палади (1871—1956) и др., или като скулпторите Димитрие Пачуреа (1873—1932) и Константин Бранкуш (1876—1957) останаха верни на националния художествен гений, като създадоха творби в които модерното в израза е моделирано в съгласие с духовното и чувствено разположение, присъщо на румънския народ.

Когато проследяваме еволюционните етапи на съвременното румънско изкуство, трябва да отделим особено внимание на XIX век, век отбелязан със съдбоносни исторически събития, с дълбок отглас в творбите на главните създатели на красотата. Революцията от 1848 година е един решителен момент за кристелизирането на едно изкуство, което е свързано с ясни и патриотични идеали, изразните средства на което се поставят в служба на стремежите на целия народ, който се бори за свобода и национално обединение. Следвайки тази благородна традиция, румънските художници участват с ентузиазъм във войната за независимост от 1877 година, създавайки творби, които остават в златния фонд на румънското изкуство. По бойните полета на България — в Гривица, Плевен, Смърдан — нашите художници придружиха войските, които героически се биха за ликвидиране на отоманското иго, за освобождаване на братския български народ. Великият художник Николае Григореску е отбелязал в стотици скици на сражения вълнуващи сцени от войната, по които е създадал незабравими композиции с необикновена изразна сила, проникнати от голяма човечност (атаката при Смърдан, часови, турски пленници и др.).

Също така много ценни са творбите на Сава Хенция, Карол Поп от Сцатмари, който освен графика, създаде и голям брой документални фотографии, проявявайки се като първи военен репортер в историята на този нов художествен жанр.

Минавайки през първите десетилетия на XX век, епоха на важни завоевания в румънското изобразително изкуство, в която се изтъкват личности като Георги Пашку, Теодор Палади, Камил Ресу, Николае Тоница, Штефан Димитреску, Франциск Ширато, Николае Дъръску и други, изложбата се центрира към съвременния момент на нашето изкуство, който е характерен с особена пълнота и богатство.

Действително, след втората световна война, след установяване на народната власт, румънското изкуство се сдоби с нови атрибути, вземайки активно участие в големите колективни усилия за построяване на социалистическото общество. Новите социални ритми повлияха непосредствено върху художественото творчество, което в този етап на развитие се разнообрази извънредно много и съществено се обогати, особености към които не трябва да се пристъпва с прибързани анализи. Комплекс-

ното в нашия пейзаж, например, е резултат не само на диалектичното взаимодействие между поколения, но и на живата способност за синтез в решителната изява на творческите индивидуалности. От особено значение е фактът, че на фона на социалистическия хуманизъм изразните средства стават все по-изтъкнати, понеже съществува възможност за творческо асимилиране на множество формални решения на пластичното въздействие. По тази причина, настоящата изложба може да предизвика учудване със своето разнообразие на похвати.

Лесно е да се установи, че в изложбата е показано изкуство което в Румъния има богати традиции. Представени са възрастни художници с творби в които се познават с леснина, независимо от стабилната основа на опита на първите десетилетия на нашия век, на които те се явяват продължители.

Чувствуват се оригиналните акценти на автентични личности, които съумяха да оползотворят диалога със световното изкуство. Както и би следвало да бъде, във функцията с психоинтелектуалното разположение и специфичните условия на оформяването, всеки майстор се самоопределя с творческите си възможности, предлагайки разни отношения между дадената и асимилираната основа. Ако Димитру Гиаца (р. 1888) е един свършен интерпретатор на народното, от което взема класическия начин на организиране и статична техника, както и хроматичните оркестрации, Алек сандру Чукуренку (р. 1903) напротив е един продължител на култовия румънски колорит, както беше установен в началото на нашия век под авторитетното влияние на големия наш художник Щефан Лукиан. Пейзажист с определена чувственост Х. Х. Катарджи (р. 1894) асимилира сугестиите на следимпресионистичната картина, която изобщо в Румъния се радваше на добър прием. Напълно лиричен е картинния свят в който се проявяват художници като Ион Мусчелиану (р. 1903) или Катул Богдан (р. 1897) до които пък Аурел Кожан (р. 1916) се ползва от особените плодове на импресионистични внушения.

Следвайки еволюционната нишка на поколенията, налага се общата констатация, че вниманието е насочено в постоянно акцентиране на комплексните творби, на по-смели формални опити и интелектуалистични интерпретации. Традиционните връзки се изявяват било в мощни структури, като тези в таблата на Ион Пачеа (р. 1924) и Брадуц Ковалиу (р. 1921), било в пълните обработвания в творбите на Виржил Алмъшан (р. 1926) било в мелодичните модуляции, както например в рисунките на Ион Георгиу (р. 1929).

Присъствието на най-младите участници — а те не са малко — обогатява изложбата с кипеща на творческите и възлунящи търсения, съпоставянето с големите опити на съвременното изкуство, придобивайки понякога драматично напрежение. Безспорно, още е рано да се предвижда насоката в развитието и бъдещите успехи на тези млади хора, които желаят да попълнят нашата артистична панорама със свои изображения, видени с окото на съвременника. Към традиционните творчески възможности се прибавят наべзите към свръх реализъм, жестуализъм, поп-арт, предлагайки на нашето художествено настояще един динамичен колоквиум, който няма равен на себе си в миналото.

Гледано като цяло, изобразителното изкуство в Румъния в настоящия момент изживява плодороден, кипящ и клокочещ период, който е в състояние да осигури кристализирането на оригинални личности с трайни творби.

Убедени сме, че румънската изложба, която се открива в Русе, когато българският народ празнува 90 години от освобождението на България от отоманско иго, събитие от голямо значение и за румънския народ, ще допринесе за опознаване на културните ценности на двата народа, за укрепване приятелските връзки между Румънската социалистическа република и Н. Р. България в техния общ път за построение на социализма.

καταλογ

ЖИВОТИС

- АЛМАСАНУ ВИРГИЛ
1926
- АМАН ТЕОДОР
1831—1891
- БАЛТАЦУ АДАМ
1893
- БЕРДИЛА КОНСТАНТИН
1930
- БИЦАН ЙОН
1924
- БЛЕНДЕА КОНСТАНТИН
1929
- БРАДЕАНУ ТРАЯН
1927
- БУНЕСКУ МАРИУС
1881
- ГЕОРГИУ ЙОН
1929
- ГИАЦА ДУМИТРУ
1888
- ГРИГОРЕ ВАСИЛЕ
1933
- ГРИГОРЕСКУ ЛУЧИАН
1894—1965
- ГРИГОРЕСКУ НИКОЛАЕ
1838—1907
- ДАРАШКУ НИКОЛАЕ
1883—1959
- ДЕЛАВРАНЧА ДОНА
НИКОЛИНА
1890
- ДЖИСКА ЕУЖЕН
1928
- ЗАЙНЕСКУ ЕКАТЕРИНА
1921
- ЙОНЕСКУ ГЕОРГЕ
1912
- ЙОСИФ Р.
1894
- 1 — МЪРТВА ПРИРОДА — м. б.
- 2 — ТУРСКИ КЛАНЕГА В БЪЛГАРИЯ — 1876 г. м. б.
- 3 — СЕЛСКИ КЛАДЕНЕЦ — м. б.
- 4 — АВТОПОРТРЕТ — 1920 г. м. б.
- 5 — ПЕЙЗАЖ — 1965 г. м. б.
- 6 — МАСА С ПРЕДМЕТИ — 1966 г. м. б.
- 7 — БЯЛА ЗАБРАДКА — 1966 г. м. б.
- 8 — СЕЛЯНКА — 1967 г. м. б.
- 9 — ПЕЙЗАЖ В. ЧИШМЕДЖИУ — 1965 г. м. б.
- 10 — ПЕЙЗАЖ „БРАИЛА“ — м. б.
- 11 — МЕЛНИЦА В КЪМПУЛУНГ — м. б.
- 12 — СИНИ ЦВЕТА — 1965 г. м. б.
- 13 — ЧЕРНИ ЦВЕТА — 1965 г. м. б.
- 14 — ОВОЩНА ГРАДИНА — 1965 г. м. б.
- 15 — ЧЕРКВА — м. б.
- 16 — ЦВЕТА — м. б.
- 17 — ЦВЕТА — г. 1967 м. б.
- 18 — ЛИСТА В ПОЛЕТО — 1966 г. м. б.
- 19 — МЪРТВА ПРИРОДА С РИБИ — м. б.
- 20 — ПЕЙЗАЖ С ПАРАХОД — м. б.
- 21 — МЪРТВА ПРИРОДА — м. б.
- 22 — ЕТЮД „АТАКАТА ПРИ СМЪРДАН“ — м. б.
- 23 — ПАНИХИДА ЗА ГЕРОИТЕ ПАДНАЛИ В БОЕВЕ-
ТЕ ЗА ОСВОБОЖДЕНИЕТО НА БЪЛГАРИЯ —
1877 г. м. б.
- 24 — ЕТЮД „АТАКАТА ПРИ СМАРДАН“ — м. б.
- 25 — КАВАЛЕРИЙСКИ РАЗЕЗД — м. б.
- 26 — МАНАСТИРЪТ ЧЕРНИКА — м. б.
- 27 — ПЕЙЗАЖ — м. б.
- 28 — ПРОЗОРЕЦ — 1930 г. м. б.
- 29 — ПОРТРЕТ — 1953 г. м. б.
- 30 — ВЕТЕРАН — 1967 г. м. б.
- 31 — ПОРТРЕТ НА ДЕВОЙКА (ТЕОДОРА) 1962 г. м. б.
- 32 — ЦВЕТА И ПЛОДОВЕ — 1965 г. м. б.
- 33 — ПЕЙЗАЖ. КЪМПУЛУНГ—МУСЧЕЛ — 1967 г. м. б.
- 34 — ПЕЙЗАЖ „ОБЛАЧНО НЕБЕ“ — 1967 г. м. б.

КАТАРДЖИ ХЕНРИ 1894	35 — РАФИНИЕРИЯ — 1964 г. м. б. 36 — МЪРТВА ПРИРОДА — 1965 г. м. б. 37 — МЪРТВА ПРИРОДА С ЯБЪЛКИ — 1965 г. м. б. 38 — ПОРТРЕТ — 1967 г. м. б.
КИНТИЛА ВАСИЛИУ СИМОНА 1929	39 — МУЗИКА — МЪРТВА ПРИРОДА — 1964 г. м. б.
КИНТИЛА СПИРУ 1921	40 — ЦВЕТА — м. б.
КОЖАН АУРЕЛ 1914	41 — АКРОБАТИ — 1945 г. м. б. 42 — МЪРТВА ПРИРОДА — 1945 г. м. б.
КОВАЛИУ БРАДУЦ 1924	43 — КЪЩА НА ДВАМАТА — 1956 г. м. б. 44 — УЛИЦА — м. б. 45 — ПЕЙЗАЖ ОТ ХЕРЪСТРЪУ — м. б. 46 — ПОРТРЕТ — 1966 г. м. б.
ЛАЗАР РОДИКА 1931	
МАРДЖИНЕАН ВИОРЕЛ 1933	47 — ПЕЙЗАЖ „БРЕАЗА“ — 1966 г. м. б.
МИХАЙЛЕСКУ КОРНЕЛИУ 1887—1966	48 — МЪРТВА ПРИРОДА — м. б. 49 — МЪРТВА ПРИРОДА 1960 г. м. б.
МУСЧЕЛАНУ ЙОН 1903	50 — ЖЕНА В ЖЪЛТО — 1967 г. м. б. 51 — МЪРТВА ПРИРОДА — 1967 г. м. б.
НАГИ АЛБЕРТ 1902	52 — СВЕТАТ КОЙТО ИЗЧЕЗВА — 1966 г. м. б. 53 — МОМИЧЕ — 1966 г. м. б.
НАПАРУС ДЖЕОРДЖЕТА 1930	54 — ГРАДИНА — 1967 г. м. б. 55 — ДВОЙКА — 1967 г. м. б.
ОБЕДЕАНО ОСКАР 1867—1914	56 — ВОЙНИК — м. б. 57 — ЧАСОВОЙ — м. б.
ПАЧА ЙОН 1924	58 — МЪРТВА ПРИРОДА — 1966 г. м. б. 59 — МЪРТВА ПРИРОДА — м. б. 60 — КОРАБИ — м. б.
ПАЛАДИ ТЕОДОР 1871—1956	61 — МЪРТВА ПРИРОДА С БУХАЛ — м. б. 62 — ВАЗА С ЦВЕТА — м. б. 63 — СИНЯТА ВАЗА — м. б. 64 — МЪРТВА ПРИРОДА С ОГЛЕДАЛО м. б. 65 — ИСТРИЯ — 1966 г. м. б.
ПАУЛЕТ КОНСТАНТИН 1917	
ПЕТРАШКУ ГЕОРГЕ 1872—1949	66 — СЕЛСКА КЪЩА — 1937 г. м. б. 67 — СКУЛПТОРЪТ ДИМИТРИУ — м. б. 68 — УЛИЦА ОТ ТУТРАКАН — 1914 г. м. б.
ПОПЕСКУ НЕГРЕНИ ЙОН 1907	69 — МЪРТВА ПРИРОДА — 1957 г. м. б.
ПОПЕСКУ СТЕФАН 1872—1948	70 — ПЕЙЗАЖ — м. б.
РАДУКАНУ ГЕОРГЕ 1924	71 — АТАКА В МЪГЛА — 1967 г. м. б.
РЕСУ КАМИЛ 1880—1961	72 — ПЕЙЗАЖ — м. б.
САРУ ГЕОРГЕ 1920	73 — СЕЛСКА ПОКРАЙНИНА — 1967 г. м. б.
САЛИЩАНУ ЙОН 1929	74 — УКРОТЕН ГНЯВ — 1967 г. м.
СИРАТО ФРАНЦИСК 1877—1953	75 — МЪРТВА ПРИРОДА — м. б.

СТЕРИАДИ ЖАН АЛЕКСАНДРУ 1880—1936	76 — ПРИСТАНИЩЕ ВЪВ ФРАНЦИЯ — 1933 г. м. б.
СЗАСЦ ЛИА 1928	77 — СТОЯЩА ЖЕНА — 1967 г. м. б.
ТОНИЦА НИКОЛАЕ 1886—1940	78 — КЛОУН — м. б. 79 — ЖЕНАТА НА КЛОУНА — м. б. 80 — ДЕТЕТО НА КЛОУНА — м. б. 81 — РУИНИ В БЪЛГАРИЯ — 1887 г. м. б.
ХЕНТИЯ САВА 1848—1904	82 — „1907“ г. м. б.
ЧИЛИЕВИЧИ МАРИУС 1930	83 — ЖЕНА В ИНТЕРИОР — 1939 г. м. б.
ЧУКУРЕНКУ АЛЕКСАНДРУ 1903	84 — ПОРТРЕТ — м. б.
ЧУПЕ АУРЕЛ 1900	85 — КЪЩА В ТУЛЧА — 1957 г. м. б. 86 — ТОВАРНА РАМПА В СТАНА — 1964 г. м. б. 87 — ТРОШАЧКА ВЪВ ВОЛОГА — 1964 г. м. б.
ШВАЙЦЕР КУМПАНА РУДОЛФ 1886	88 — АВТОПОРТРЕТ 1968 г. 89 — БЕДНЯШКИ ИНТЕРИОР — 1930 м. б.

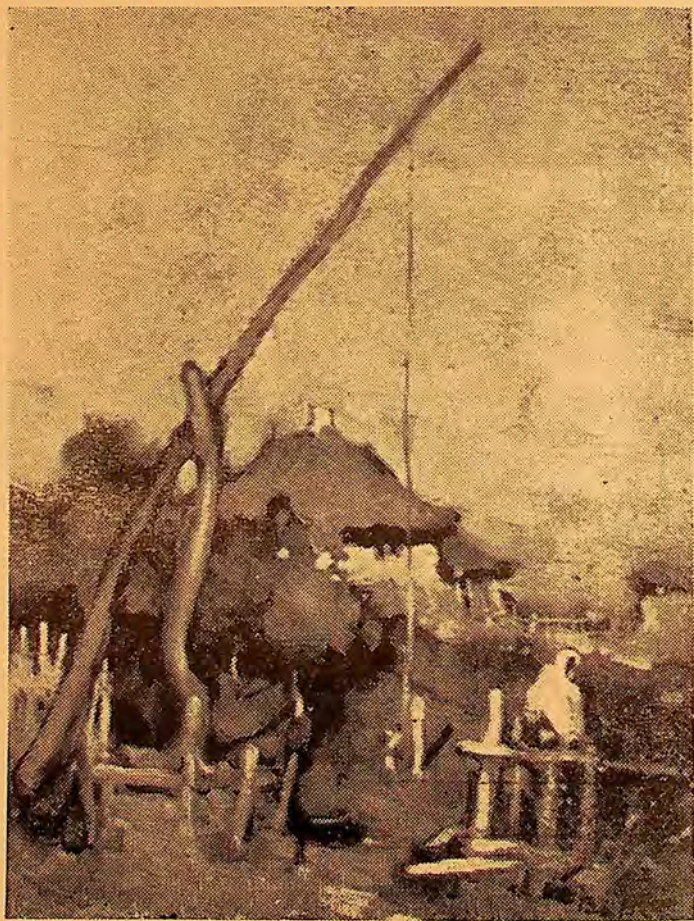
графика

ГРИГОРЕСКУ НИКОЛАЕ 1838—1907	90 — ГЛАВНА КВАРТИРА — рисунка с оловен молив 91 — БОЙНО ПОЛЕ — рисунка с въглен 92 — ПЪРВАТА АТАКА НА ГРИВИЦА — 30 авг. 1877 г. — скица с оловен молив, туш и гваш. 93 — СЦЕНА ОТ ВОЙНАТА — 1877 г. (Войници пишат писма на своите) — моливна скица.
МИРЕА ДЕМЕТРЕСКУ ГЕОРГЕ 1852—1934	94 — КАВАЛЕРИЙСКИ РАЗЕЗД — 1877 г. — перо.
ОБЕДЕЯНО ОСКАР 1867—1914	95 — ВОЙНИК КАВАЛЕРИСТ — туш. 96 — ГЕРОЙСКАТА СМЪРТ НА КАПИТАН ВАЛТЕР МЪРЪЧИНЯНУ, ГРИВИЦА — перо и черен туш. 97 — ВАЛТЕР МЪРЪЧИНЯНУ, ГРИВИЦА — перо, туш, сепиа.
СЦАТМАРИ КАРОЛ ПОП 1812—1888	98 — ВАЛТЕР МЪРЪЧИНЯНУ, ГРИВИЦА — 1877 г. молив 99 — СЦЕНА ОТ 1877 ГОД., КАВАЛЕРИСТИ — молив. 100 — КОЛОНА С ТУРСКИ ПЛЕННИЦИ — 1877, молив. 101 — ТУРСКИ ПЛЕННИЦИ ПРИ РЕДУТА ГРИВИЦА — молив
ХЕНТИЯ САВА 1848—1904	102 — СЦЕНА ОТ ОСВОБОДИТЕЛНАТА ВОЙНА — молив 103 — КОННИК В ГАЛОП — молив и акварел. 104 — БЪЛГАРСКО СЕМЕЙСТВО — 1877 г. 105 — ПРЕМИНАВАНЕТО НА ДУНАВА — 1877 г. молив 106 — СЦЕНА ОТ ВОЙНАТА — 1877 г. акварел. 107 — СЦЕНА ОТ ВОЙНАТА — 1877 г. акварел 108 — ПЕЙЗАЖ — РУИНИ ОТ ЦЪРКВА В НИКОПОЛ — молив.

репродукции

БАЛТАЦУ АДАМ

СЕЛСКИ КЛАДЕНЕЦ





ТОНИЦА НИКОЛАЕ

ЖЕНАТА НА КЛОУНА

ПАЛАДИ ТЕОДОР

ВАЗА С ЦВЕТЯ





ЧУКУРЕНКУ АЛЕКСАНДРУ

ЖЕНА В ИНТЕРЬОРЕ

ГЕОРГИУ ЙОН

ОВОЩНА ГРАДИНА



КОВАЛИУ БРАДУЦ КЪЩА НА ДВАМАТА



* На корицата — Н. Григореску — ескиз към „Атаката при Смърден“.

